

Ordfører Mona Murud
Ordfører Linda Døsen (konstituering i Rendalen 31. oktober)
Ordfører Kristin Langtjernet
Ordfører Runa Finborud
Ordfører Bjørnar T. Jordet
Fylkesrådsleder Per Gunnar Sveen, Hedmark FK
Fylkesdirektør Hanne Varhaug Søberg, Hedmark FK
Leder i Ungdomsrådet for Fjellregionen, Hedda Johansen
Leder i Rådmannsforum i Fjellregionen, Anne Lise Trøen
Fylkesrådmann Odd Inge Mjøen, Trøndelag FK (observatør)
Fylkespolitiker Karin Bjørkhaug, Trøndelag FK (observatør)
Fylkespolitiker Ingvill Dalseg, Trøndelag FK (observatør)

Dato: 30.10.2019

Arkiv: B-2019

Jrn.: 10083

Innkalling til AU-møte onsdag 06. november 2019

Det innkalles med dette til møte i arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen

onsdag 06. november kl. 11.00 – 14.30 på Kompetansesenteret Aumliveien, Tynset.

Det blir servert lunsj ca. kl. 12.00.

Eventuelle forfall meldes til mariann.streitlien@hedmark.org eller tlf. 91 39 39 89 eller rune.jorgensen@hedmark.org eller tlf. 95 11 05 77.

Med vennlig hilsen

Merete Myhre Moen
regionrådsleder

Rune Jørgensen
regionrådgiver

SAKSLISTE AU-MØTE 06.11.2019

Dato: onsdag 06. november 2019
Tid: kl. 11.00– 14.30
Sted: Kompetansesenteret Aumliveien, Tynset

Sak 41/2019: Godkjenning av protokollen fra møte 16. september 2019

Sak 42/2019: Rullering av Strategisk plan for Fjellregionen 2017-2021

Sak 43/2019: Budsjett for 2020 og Økonomiplan for 2020-2022

Sak 44/2019: Møte i Regionrådet for Fjellregionen 20. november – saksliste og temaer

Sak 45/2019: Valg av valgkomite

Sak 46/2019: Lovfesting av tilbud om karriereveiledning i fylkeskommunen - høringsuttalelse

Sak 47/2019: Fritt skolevalg – høringsuttalelse

Sak 48/2019: Endringer i integreringsloven og statsborgerskapsloven - høringsuttalelse

Sak 49/2019: Orienteringer

Sak 50/2019: Eventuelt

Vedlegg: Protokoll fra AU-møte 16. september 2019
Forslag til budsjett for 2020

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 41/2019: Godkjenning av protokollen fra møte 16. september 2019

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Utkast til protokoll etter møtet i arbeidsutvalget 16. september 2019 ble sendt ut til deltakerne for tilbakemeldinger, som er vanlig prosedyre. Det kom noen innspill om endringer som er ivaretatt i det endelige forslaget.

Forslag til vedtak:

Protokollen fra AU-møte 16. september 2019 godkjennes.

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 42/2019: Rullering av Strategisk plan for Fjellregionen 2017-2021

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Strategisk plan for Fjellregionen 2017-2021 ble vedtatt av regionrådet 22. november 2017 etter en lang prosess med bred involvering av mange aktører.

Strategiplanen bygger på følgende:

Visjon: «Rom for å skape - tid til å leve»

Overordnet mål

S styrke regionens attraktivitet og verdiskapingsevne med utgangspunkt i regionens fortrinn. Dette skal oppnås gjennom målrettede aktiviteter innen følgende hovedinnsatsområder:

- *Interessepolitikk*
- *Næringsutvikling*
- *Kompetanseutvikling*
- *Kommunikasjon*

Bærekraftige og miljøvennlige løsninger skal prege tiltak som iverksettes på alle hovedinnsatsområder.

Det ble slått fast at hovedoppgaven til Regionrådet for Fjellregionen er interessepolitisk arbeid. Det heter videre følgende: «Denne strategiplanen inneholder visjon, mål, hovedinnsatsområder og strategier som medlemmene står sammen om. Kommunene har ansvar for å følge opp disse i sine egne planer og gjennom samhandlingspartnere, og kommunene har selv ansvar for å vurdere behov for interkommunalt samarbeid og andre fellestiltak. Regionrådet kan ha en koordinerende rolle og være en drøftingsarena for behov, innhold og gjennomføring av ulike tiltak.»

I vedtaket 22. november 2017 het det at Strategisk plan skulle rulleres i 2019. Det er ikke tatt initiativ for å gjennomføre en prosess for å følge opp dette i høst. Dette skyldes i hovedsak den usikkerheten som er knyttet til etableringen av Innlandet fylkeskommune og forslaget om partnerskapsavtale mellom den nye fylkeskommunen fra 1. januar 2020 og kommunene, samt vedtaket i Rørø kommune om å melde seg ut av Regionrådet for Fjellregionen i likhet med Holtålen kommune.

Det er regionrådsgivers vurdering at etter nødvendige avklaringer i forhold til en partnerskapsavtale mellom Innlandet fylkeskommune og kommunene om samhandling gjennom regionrådet, bør det

gjennomføres en prosess med rullering av strategisk plan, avklaring av hvilke arbeidsoppgaver som skal prioriteres i regionrådet og hvordan dette skal organiseres.

Arbeidsutvalget bør legge en plan for dette arbeidet på sitt møte 4. desember med sikte på rullering av strategisk plan våren 2020. Prosessen vil gi svar på om det da også kan behandles et forslag til ny organisering og nye vedtekter, som må utarbeides uansett med bakgrunn i endringer i kommuneloven og medlemskommunene.

Den nye situasjonen gir etter regionrådgivers vurdering store muligheter til å tenke helt nytt rundt organiseringen av arbeidet med samfunnsutviklingen i Fjellregionen, der det for eksempel kan inviteres flere aktører inn i regionrådet for å styrke samhandlingen om felles mål og strategier. Hvor stort handlingsrommet og kraften til gjennomføring blir, er avhengig både av utviklingen av samarbeidet med Innlandet fylkeskommune og fellestiltak kommunene og andre ønsker å bidra til. Mulighetsrommet er stort!

Det vil etter regionrådgivers vurdering ikke være nødvendig å endre Handlingsplan for Regionrådet for Fjellregionen 2019-2020 samtidig, siden arbeidsutvalget kan iverksette flere tiltak enn det som er omtalt i planen om det er enighet om dette. Handlingsplan for Regionrådet for Fjellregionen 2021-2022 kan derfor behandles senere.

Forslag til vedtak:

Følgende forslag legges fram til behandling i Regionrådet for Fjellregionen 20. november 2019: Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen gjennomfører en prosess for rullering av Strategisk plan for Fjellregionen 2017-2021, som behandles i regionrådet våren 2020. Arbeidet med å vurdere organiseringen av rådet og prioritering av oppgaver startes parallelt.

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 43/2019: Budsjett for 2020 og Økonomiplan for 2020-2022

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Regionrådgiver legger fram et forslag til Budsjett for 2020 og Økonomiplan for 2020-2022 preget av stor usikkerhet. Dette skyldes at forslag til partnerskapsavtale mellom Innlandet fylkeskommune (IFK) og kommunene med regionrådet som samhandlingsarena, som ble vedtatt i fellesnemda i september, ikke er behandlet i kommunene. Dette avtaleforslaget inneholder også en åpning for en avtale om en overgangsordning, som etter regionrådgivers vurdering er helt nødvendig for å klargjøre de økonomiske rammene for virksomheten gjennom regionrådet i 2020 og senere.

Det er avtalt et første dialogmøte mellom toppledelsen i Innlandet fylkeskommune og de seks gjenværende kommunene i regionrådet torsdag 7. november, og oppdatert informasjon om status kan gis under behandlingen av denne saken i regionrådets møte 20. november.

Regionrådgivers framlegg tar utgangspunkt i forslaget til partnerskapsavtale med bidrag på 2,5 millioner kroner fra IFK (hvorav 50 prosent kan brukes til lønn til daglig leder) og 1,038 millioner kroner fra kommunene (som skal bidra med minst 1 million kroner). Dette betyr at det i denne omgang budsjetteres med et bidrag fra kommunene på 70 kroner per innbygger. Dette er opptil 60 kroner mer per innbygger enn det kommunene må bidra med i de mest folkerike områdene i Innlandet.

Avtaleforslaget innebærer at det skal gjennomføres en enkel evaluering allerede i 2020, og dette kan skape usikkerhet om rammene for virksomheten også i 2021 og senere.

Regionrådgiver legger følgende forutsetninger til grunn for forslaget til budsjett for 2020:

- Lønnsutgiftene til daglig leder dekkes med 50 prosent av midlene fra IFK og tilsvarende fra midlene fra kommunene
- Det framforhandles en avtale om overgangsordning mellom IFK og kommunene som medfører at IFK tar alle kostnader knyttet til bistand fra konsulent (i dag Mariann Streitlien), alle husleiekostnadene for lokalene med kontorer til regionrådgiver/daglig leder og konsulent i Kompetansesenteret Aumliveien, økonomitjenester som regnskap og revisjon, IT-bistand og andre tjenester som i dag utføres av Hedmark fylkeskommune
- Tynset kommune overtar ansvaret for driften av Tynset Studie- og høyskolesenter sammen med de andre kommunene senest 01.januar 2020
- Ny avtale mellom Innlandet fylkeskommune og Tynset kommune om bruk av lokaler ved NØVGS til Tynset Studie- og høyskolesenter samt kontorplasser til UE Hedmark og Regionrådet for Fjellregionen, videreføres fra dagens avtale mellom Hedmark fylkeskommune og Regionrådet for Fjellregionen
- Arbeidsutvalget får fullmakt til å iverksette tiltak med midler fra budsjettposten «Andre utviklingstiltak» etter nødvendige avklaringer

Med disse forutsetningene gir dette budsjett og økonomiplan som gjengitt under. Innfris ikke forutsetningene, må dette hensynstas i revidert budsjett.

ØKONOMIPLAN 2019 - 2020 - FORSLAG	Rev. Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Arbeidsutvalget	450 825	0	0	0
Arbeidsutvalget / interessepolitikk	0	1 463 800	1 463 800	1 463 800
Interessepolitikk	202 200	0	0	0
Forsterket innsats enterprenørskap i skolene	213 000	0	0	0
Skapende ungdomsmesse 2018	600 000	0	0	0
Høgskoleutdanning i Fjellregionen	1 350 000	0	0	0
Kompetanseutvikling	0	600 000	0	0
Markedsføringsstrategi / kommunikasjon	200 000	100 000	0	0
Fjellungdom i klimaskiftet	542 500	1 250 000	1 250 000	707 500
Andre utviklingstiltak	0	1 021 000	1 721 000	1 845 000
Total utgifter	3 558 525	4 434 800	4 434 800	4 016 300
Overføringer fra staten	119 801	121 000	0	0
Refusjon fra fylkeskommuner HFK	76 301	275 000	275 000	162 500
Refusjon fra fylkeskommuner IFK		2 500 000	2 500 000	2 500 000
Refusjoner fra kommuner - RR	-1 590 200	1 038 800	1 038 800	1 038 800
Refusjoner fra kommuner - prosjekter		100 000	100 000	100 000
Refusjoner fra andre	-1 250 000	150 000	271 000	40 000
Egeninnsats prosjekter	-225 000	250 000	250 000	175 000
Bruk av disposisjonsfond	-689 427	0	0	0
Total inntekter	-3 558 525	4 434 800	4 434 800	4 016 300
Total utgifter/inntekter	0	0	0	0

Fordeling av utgifter knyttet til arbeidsutvalget / interessepolitikk:

	Rev. Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Møter	105 925	126 500	126 500	126 500
Reiser	95 900	140 300	140 300	140 300
Markedsføring	20 000	20 000	20 000	20 000
Gaver	5 000	5 000	5 000	5 000
Kurs/seminar	30 000	50 000	50 000	50 000
Kontingenter	105 000	49 000	49 000	49 000
Frikjøp av regionrådsleder/-nestled	80 000	80 000	80 000	80 000
Lønn daglig leder	0	900 000	900 000	900 000
Andre utgifter	13 000	93 000	93 000	93 000
Total	454 825	1 463 800	1 463 800	1 463 800

Inntekter

I budsjettforslaget er de totale **inntektene i 2020 satt til vel 4,4 millioner kroner**. Dette er i underkant av 1 million kroner høyere enn forslaget til partnerskapsavtale kan gi. Disse inntektene kommer fra tilskudd som allerede er bevilget til «Fjellungdom i klimaskiftet» med unntak av bidrag fra næringslivet blant annet for deltakelse på Skapende Ungdomsmesse (SUM), som blir arrangert på Røros 5. februar etter planen.

Røros kommune har avklart at de bidrar med 100.000 kroner per år til dette arbeidet, og skolene og elevene på Røros deltar på samme vilkår som andre. Hedmark fylkeskommune har bevilget midler både for 2020 og halve 2021 i tråd med budsjettet, mens vi må komme tilbake til fylkeskommunalt bidrag for resten av det året og 2022.

Bidraget fra kommunene gjennom regionrådets budsjett er satt til 354.000 kroner. Risikoen for at arbeidet ikke fullfinansieres, er etter regionrådgivers vurdering liten. Dette er svært gledelig etter noen år med usikkerhet i forhold til arbeidet med entreprenørskap i skolene og SUM, som inngår i dette arbeidet.

Utgifter

Budsjettforslaget legges fram med balanse mellom inntektene og **utgiftene på vel 4,4 millioner kroner**, men i overkant av 1 million kroner av bidraget fra Innlandet fylkeskommune er som det framgår av tabellen ikke disponert til utviklingsarbeid. Dette har sammenheng med den usikkerheten og forutsetningene som det er redegjort for innledningsvis. Det er derfor heller ikke benyttet midler av disposisjonsfondet på om lag 3,4 millioner kroner.

I tabellen over er det satt opp et detaljert budsjett for **arbeidsutvalget/interessepolitikk på 1,46 millioner kroner**. Den største posten er 900.000 kroner til lønnsutgifter til daglig leder, og utgiftene til reisevirksomhet etc må føres her siden det med en partnerskapsavtale ikke blir et eget budsjett i fylkeskommunen for administrasjonen som fram til i dag.

Regionrådgiver velger å ikke kommentere de enkelte postene nærmere, fordi det uansett må til en kritisk gjennomgang når forutsetningene er avklart både i forhold til forslaget til partnerskapsavtale og prioritering av oppgaver framover.

Det er budsjettert med **600.000 kroner til kompetanseutvikling**. Ørjan Lønningen er vikar i 50 prosent stilling for permittert regionkoordinator Runa Finborud ut 2019, ansatt i Hedmark fylkeskommune. Han er også ansatt i UE Hedmark i en 50 prosent stilling.

Det vil i tiden framover være mye administrativt arbeid i forbindelse med gjennomføringen av deler av arbeidet med «Fjellungdom i klimaskiftet», ikke minst i forhold til næringslivets deltakelse på SUM, planlegging, gjennomføring og etterarbeid. I tillegg har referansegruppa for kompetanseutvikling bedt om at det gjennomføres tiltak i Fjellregionen blant annet i forhold til fremtidig tilbudsstruktur ved de videregående skolene og karrieresentre.

I forhold til planen om at Tynset kommune skal overta ansvaret for Tynset Studie- og Høyskolesenter, vil det også fortsatt være noe behov for bistand til den daglige drift, som i dag, før bemanningen ved TSH er avklart og på plass.

Regionrådgiver ser ingen mulighet til selv å overta ansvaret for disse og andre oppgaver regionkoordinator har i dag i tillegg til «ordinær» drift og utfordringene som må håndteres framover. Med et budsjett som foreslått, kan omfanget av avtalen regionrådet allerede har med UE Hedmark utvides fram til 30. juni. Forslaget vil gi rom for å dekke lønnskostnader, reise- og møtevirkosomhet og annet for å holde hjulene i gang til framtidige løsninger er avklart og etablert både for administrasjonen i regionrådet og ved TSH.

Det er budsjettert med **100.000 kroner til markedsføringsstrategi/kommunikasjon**. Arbeidsutvalget vedtok kommunikasjons- og markedsplan på sitt møte i juni 2019, og arbeidet med å presentere en ny nettside på en helt nødvendig ny plattform pågår. Dette arbeidet må av tekniske grunner være avsluttet før årsskiftet 2019/2020.

Det budsjetteres med 100.000 kroner for at det skal være midler til å hente inn bistand til eventuelle nødvendige justeringer av hjemmeside og andre tiltak som følge også av omstillingene med et nytt regionråd.

Det er budsjettert med **1.250.000 kroner til Fjellungdom i klimaskiftet**. Arbeidsutvalget gjorde våren 2019 vedtak om at entreprenørskapsarbeidet i skolene, Skapende Ungdomsmesse, klimatoppmøte for ungdom og andre tiltak som er samlet i planen «Fjellungdom i klimaskiftet» skal gjennomføres de neste tre årene. Det er inngått en samarbeidsavtale med UE Hedmark som gjør at det i denne perioden fortsatt blir minst en medarbeider med kontorsted NØVGS på Tynset.

Med et bidrag fra regionrådet på 354.00 kroner årlig er arbeidet i praksis fullfinansiert i 2020 og langt på vei i 2021 etter de gledelige beslutningene i Hedmark fylkeskommune og Røros kommune som det er redegjort for tidligere i saken. I tråd med behandlingene våren 2019 er bidrag fra kommunene til forsterket innsats for entreprenørskapsarbeid i skolene innarbeidet i dette budsjettet.

Miljødirektoratet bidrar også med 250.000 kroner, som er fordelt på 2019 og 2020. Dette bidraget forutsetter at det gjøres en jobb i forhold til at Tynset kommune skal avklare om det er grunnlag for å iverksette klimatiltak sammen med nabokommunene. Det pågår et arbeid for å kartlegge grunnlaget for dette i kommunenes klimaplaner, og dette kan presenteres under arbeidet med rullering av strategisk plan og prioriteringen av oppgaver framover.

Økonomiplan

Økonomiplanen innebærer foreløpig en videreføring av aktiviteten i 2020 i de påfølgende år, med den endring at budsjettmidlene til kommunikasjon og kompetanseutvikling foreløpig overføres til andre utviklingstiltak fra 2021 og at «Fjellungdom i klimaskiftet» avsluttes ved skoleårets slutt i 2022 i tråd med planen så langt.

Hensynet til revidering av økonomiplanen vil selvsagt være med i de vurderingene som må gjøres i forhold til revidering av budsjettet for 2020.

Forslag til vedtak:

- 1. Forslag til årsbudsjett 2020 vedtas og legges fram for regionrådet til behandling (godkjennelse).**
- 2. Kommunene anmodes om å bevilge kr 70 per innbygger til Regionrådet for Fjellregionen i 2020.**
- 3. Arbeidsutvalget har fullmakt til å iverksette tiltak innen budsjetttrammen, og dette innarbeides eventuelt i revidert budsjettforslag.**
- 4. Revidert økonomiplan behandles høsten 2020.**

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 44/2019: Møte i Regionrådet for Fjellregionen 20. november – saksliste og temaer

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Det er berammet møte i Regionrådet for Fjellregionen onsdag 20. november, og regionrådgiver har planlagt at dette gjennomføres i våre lokaler i Kompetansesenteret Aumliveien, Tynset. Rådet består av ordfører, varaordfører, en representant for opposisjonen og administrasjonssjef i kommunene, en representant for Ungdomsrådet for Fjellregionen, fylkesrådet, en representant for opposisjonen og administrasjonssjef i Hedmark fylkeskommune og fylkesordfører, en representant for opposisjonen og administrasjonssjef i Trøndelag fylkeskommune med observatør-status. Administrasjonssjefene og Ungdomsrådet har ikke stemmerett. Alle medlemmene kan la seg representere med stedfortreder.

Det er viktig at kommunene og Hedmark fylkeskommune sørger for at flest mulig deltar, siden vedtektene sier at «Regionrådet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede og vedtak er gyldig om det oppnår alminnelig flertall.»

Det er etter regionrådgivers vurdering riktig at møtet denne gang legger vekt på to temaer, og bruker god tid på dette siden det er mange nye medlemmer og en ny situasjon for det regionale samarbeidet:

- Status for etableringen av Innlandet fylkeskommune og samhandlingen med kommunene framover
- Status for Regionrådet for Fjellregionen og arbeidet framover

I tillegg må møtet behandle revidert budsjett for 2019, Rullering av Strategisk plan for Fjellregionen 2017-2021, Budsjett for 2020 og Økonomiplan 2020-2022 samt valg av leder og nestleder.

Deltakelse fra Innlandet fylkeskommune er avtalt, og det er bedt om at både politisk og administrativ ledelse deltar for informasjon og dialog om følgende:

- Status for arbeidet med å etablere Innlandet fylkeskommune fra 1. januar 2020
- Partnerskapsavtale med kommunene og overgangsordning
- Regional planstrategi

Regionrådsleder og regionrådgiver informerer om regionrådets arbeid gjennom en gjennomgang av status i forhold til handlingsplanen og beslutningssakene. I tillegg informeres det om viktige interessepolitiske saker og samarbeidspartnere.

Revidert budsjett for 2019 ble behandlet av arbeidsutvalget i september og legges fram i tråd med vedtaket, og de øvrige beslutningssakene behandles i dagens møte.

Forslag til vedtak:

Møte i Regionrådet for Fjellregionen 20. november gjennomføres med tema og saker som beskrevet i saksutredningen.

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 45/2019: Valg av valgkomite

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Vedtektene til Regionrådet for Fjellregionen innebærer at det på møtet 20. november skal velges leder og nestleder for de kommende to år. Det er arbeidsutvalgets oppgave å nedsette en valgkomite med tre medlemmer som legger fram sitt forslag til møtet. Leder og nestleder skal velges blant kommunenes ordførere.

Det har vært vanlig praksis at valgkomiteen har bestått av tre ordførere, men vedtektene er ikke til hinder for at andre kan velges. Også sammensetningen av valgkomiteen bør for øvrig etter regionrådgivers vurdering være med når vedtektene må endres etter reduksjonen til seks medlemskommuner og endringer i kommuneloven.

Det har tidligere vært praksis at leder og nestleder har sittet i to år før det har skjedd et skifte, men dette ble fraveket da daværende Tynset-ordfører Bersvend Salbu og Røros-ordfører Hans Vintervold ble gjenvalgt som leder og nestleder i 2013. Vedtektene har ingen bestemmelser som regulerer dette.

Leder og/eller nestleder er automatisk regionrådets representant(er) i flere sammenhenger, mens øvrige ordførere ivaretar regionens interesser i en rekke andre fora.

Regionrådgiver tillater seg å oppfordre valgkomiteen til å vurdere kandidater til vervene som leder og nestleder i en større sammenheng, der det også kartlegges hvem som kan ta andre sentrale oppgaver som det er politisk interesse av å prioritere. Dette gjelder både i forhold til representanter som oppnevnes av regionrådet, kommunene og på andre områder.

En oversikt, som ikke er komplett i forhold til alle vervene, står i vedlegget til regionrådets årsmelding og kan leses her: <http://www.fjellregionen.no/file=7981>

Flere valg planlegges gjennomført på møtet i arbeidsutvalget i desember og/eller senere.

Forslag til vedtak:

....., (leder), ... og ..... velges til valgkomite og legger fram forslag på leder og nestleder under planlagt møte i Regionrådet for Fjellregionen 20. november.

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 46/2019: Lovfesting av tilbud om karriereveiledning i fylkeskommunen - høringsuttalelse

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring et forslag om endringer i opplæringsloven. Departementet vil lovfeste tilbudet om karriereveiledning i fylkeskommunen i forbindelse med arbeidet

med å klarlegge oppgavene til «nye regioner». Dette betyr at fylkeskommunene får en plikt til å gi et slikt tilbud, men det er tilstrekkelig å opprette ett senter ett sted i hvert fylke.

Høringsnotatet kan i sin helhet leses her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/eb0e9e0f5afc407ca244b8c8921883a7/horingsnotat-enderinger-i-opplaringslova-lovfesting-av-tilbud-om-karriereveiledning-i-fylkeskommunen.pdf>

I notatet heter det blant annet:

«I 2019 utgjør tilskuddsbeløpet totalt 34,5 mill. kroner. Tilskuddet til etablering av fylkesvise partnerskap for karriereveiledning ble opprettet i 2014 for å bidra til at alle, inkludert voksne, skal ha et tilbud om karriereveiledning. Partnerskapene er et samarbeid mellom minimum fylkeskommunen og NAV Fylke, og inkluderer ofte flere aktører, herunder noen kommuner. Partnerskapene skal bidra til utvikling av tjenestetilbudet og til samarbeid mellom ulike veiledningsaktører lokalt. Kompetanse Norge skal fortsatt ha ansvar for å koordinere arbeidet med og for faglig utvikling av karriereveiledningsfeltet.

De statlige midlene til karriereveiledning blir lagt inn i rammeoverføringene til fylkeskommunene fra januar 2020. Etter det tidspunktet vil det i prinsippet være mulig for fylkeskommunene å legge ned tilbudet i sin helhet, selv om midlene er overført. Departementet foreslår derfor å lovfeste en plikt for fylkeskommunene til å sørge for et karriereveiledningstilbud som er åpent for hele befolkningen som er bosatt i fylket.

Det skal være minimum ett fylkesvis karrieresenter i hver fylkeskommune som er åpent for alle grupper i befolkningen, og som tilbyr gratis karriereveiledning.»

I Hedmark er det i dag ett karrieresenter, som ble åpnet på Hamar i fjor. Årsmeldingen for 2018 fortalte at det var ingen registrerte brukere fra Fjellregionen. I høst har senteret etter det regionrådgiver har registrert tilbudt veiledning to dager på Tynset.

I Oppland er det fem karrieresentre lokalisert i Gjøvik, Gran, Lillehammer, Otta (med avdeling på Vinstra) og Leira. I Trøndelag er det tre sentre lokalisert i Steinkjer, Trondheim og Orkanger.

Karriereveiledning er et godt tiltak både for elever i den videregående skolen og voksne, og regionrådgiver mener at forslaget om en lovfesting er positivt – forutsatt at fylkeskommunene får tilstrekkelige midler til å etablere gode ordninger.

Gjennom arbeidet med selve loven, forskriftene eller på andre måter må det sikres at dette blir et tilbud nær der folk bor. Det er ikke tilfredsstillende om brukere må bruke opptil en hel dag for personlige møter, som etter alt å dømme vil være viktige for å oppnå gode resultater.

Regionrådet for Fjellregionen forsøkte for noen år siden gjennom dialog med Hedmark fylkeskommune å få lokalisert et karrieresenter ved Nord-Østerdal videregående skole, men lyktes ikke med dette.

Lovforslaget ble diskutert i regionrådets referansegruppe for kompetanseutvikling 15. oktober, der rektorene ved alle de tre videregående skolene i Fjellregionen var med. Det ble konkludert med at det bør jobbes for et felles senter i Fjellregionen i samarbeid mellom Innlandet og Trøndelag fylkeskommuner og andre samarbeidspartnere. Dette ble begrunnet med at det er viktig å styrke lokal kompetanse på dette området.

Regionrådet for Fjellregionen ble oppfordret til å arbeide videre med dette, og regionrådgiver er positiv til å ta initiativ til drøftinger med begge fylkeskommunene.

Forslag til vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen er positiv til at tilbud om karriereveiledning lovfestes. Gjennom det videre arbeidet med loven, forskriftene eller på andre måter må det sikres et tilbud nær der folk bor.

Administrasjonen bes ta kontakt med Innlandet og Trøndelag fylkeskommuner for dialog med sikte på et felles karrieresenter i Fjellregionen.

Høringsuttalelsen sendes Kunnskapsdepartementet og Innlandet og Trøndelag fk.

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 47/2019: Fritt skolevalg – høringsuttalelse

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Utdanningsdirektoratet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag om endringer i forskrift til opplæringsloven kapittel 6 om innføring av fritt skolevalg.

Høringen gjelder følgende forslag ved inntak til Vg1:

- Alternativ 1: Fylkeskommunene skal innføre fritt skolevalg i hele fylket eller fritt skolevalg innenfor fastsatte inntaksområder i fylket.
- Alternativ 2: Fylkeskommunene skal innføre fritt skolevalg i fylket, og kan bare fastsette inntaksområder dersom det kan begrunnes i store avstander eller trafikale forhold.

Fellesnemnda for etableringen av Innlandet fylkeskommune fra 1. januar 2020, vedtok i juni at det skal være geografisk styring til nærmeste skole ved elevinntaket i Innlandet. Dette ble gjort i forbindelse med behandlingen av «Forskrift om inntak til videregående skole og formidling til læreplass i Innlandet fylkeskommune».

Følgende prinsipper er lagt til grunn for geografisk styrt skolevalg:

- Det tas utgangspunkt i søkers folkeregistrerte postnummer
- Det er utarbeidet en oversikt som viser søkers nærmeste skoler, basert på avstanden i reisetid med buss mellom postnummer og skole
- Dersom avstand mellom søkers postnummer og skole utgjør mer enn en time i reisetid en vei (med buss som kollektivtransport), settes det ikke opp noen skole. Da betyr det i praksis at søkeren står fritt til å velge
- Dersom to eller flere skoler ligger i en avstand fra søkers postnummer som ikke utløser mer enn 10 minutters differanse i reisetid, likestilles skolene i oversikten

Det ble videre vedtatt at det kan gjøres unntak fra hovedregelen i følgende tilfeller:

- Tungtveiende helsemessige, sosiale eller pedagogiske grunner
- Ønske om spesiell fordypning/idrett innenfor idrettsfag
- Valg av fag som har betydning for planlagte studier som krever spesiell fagfordypning i tillegg til generell studiekompetanse

I Fjellregionen har det i mange år vært et samarbeid mellom tidligere Sør-Trøndelag fylkeskommune og Hedmark fylkeskommune om inntaket til de tre videregående skolene i regionen: Storsteigen vgs i Alvdal, Nord-Østerdal vgs på Tynset og Røros vgs på Røros.

I dag er det flere elever fra Hedmark-kommunen Os som går på skole på Røros enn på Tynset, blant annet på grunn av at dette er den nærmeste skolen. Det er elever fra begge fylkeskommunene ved alle de tre skolene i regionen.

Regionrådet for Fjellregionen har i alle år vært opptatt av at det må være fleksibilitet og samarbeid på tvers av fylkesgrensen til beste for elevene og lokalsamfunnene, både i forhold til skolevalg og tilbudsstruktur. Slik må det fortsatt være!

Det er etter regionrådgivers vurdering rett og slett trist at regjeringen forsøker å tvinge fylkeskommunene til å innføre fritt skolevalg, og begge alternativene i høringen bør avvises. Det må fortsatt være slik at fylkeskommunene som skoleeiere finner de beste løsningene selv i nært samarbeid med lokalsamfunnene rundt de videregående skolene.

Forslag til vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen avviser begge forslagene som er sendt på høring.

Fylkeskommunene som skoleeiere må selv få etablere de beste løsningene for elevinntak i nært samarbeid med lokalsamfunnene rundt de videregående skolene.

Høringsuttalelsen sendes Utdanningsdirektoratet samt Innlandet og Trøndelag fylkeskommuner.

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 48/2019: Endringer i integreringsloven og statsborgerskapsloven - høringsuttalelse

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til lov om integrering (integreringsloven) og forslag til endringer i lov om norsk statsborgerskap (statsborgerloven). Det foreslås å oppheve introduksjonsloven og innføre en ny lov om integrering.

Departementet skriver selv at «Lovforslaget inneholder blant annet bestemmelser om kommunen og fylkeskommunens ansvar, tidlig kvalifisering, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Det foreslås også endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften, blant annet å heve kravet til kunnskaper i norsk muntlig for rett til statsborgerskap etter søknad fra nivå A2 til nivå B1.»

Høringsdokumentene kan i sin helhet leses her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-lov-om-integrering-integreringsloven-og-forslag-til-endringer-i-lov-om-norsk-statsborgerskap-statsborgerloven/id2663114/>

Endringsforslagene er etter regionrådgivers oppfatning både positive og negative.

Regionrådgiver er positiv til følgende aspekter av lovforslaget:

- At det innføres obligatorisk kompetansekartlegging
- At det innføres obligatorisk karriereveiledning
- At utdanning og formalisering av kunnskap blir en mer sentral og viktig del av introduksjonsprogrammet
- Fordelingen av ansvar mellom kommune og fylkeskommune
- At ungdom med ungdomsrett raskere skal tilknyttes de videregående skolene og få opplæring i norsk og samfunnskunnskap der.
- At det innføres obligatoriske moduler i introduksjonsprogrammet med blant annet foreldreveiledningskurs og livsmestringskurs
- At man går fra rett og plikt til antall gjennomførte timer og over til rett og plikt til å oppnå et gitt språknivå
- At det stilles kompetansekrav til lærere i voksenopplæringen

Regionrådgiver er negativ til følgende aspekter av lovforslaget:

- Den omfattende bruken av tidsadverbet «tidlig» i formålsparagrafen og i lovteksten for øvrig uten at det defineres hva lovgiver legger i ordlyden «tidlig integrering».
- At loven også skal gjelde utenfor det norske territoriet når oppgaver skal gjennomføres før en person kommer til Norge.
- At inntektene til kommunen trolig vil reduseres samtidig som utgiftene mest sannsynlig vil øke.
- At kompetansekartleggingen skal gjennomføres før bosetting og senest innen 3 måneder etter bosetting.
- At karriereveiledningen skal gjennomføres innen 3 måneder etter bosetting.
- At deltakerne i introduksjonsprogrammet og på norskundervisningen skal deles inn etter kun ett kriterium, som er hvilken utdanningsbakgrunn de har, og at dette i stor grad skal være avgjørende for lengden på introduksjonsprogrammet, retten og plikten til oppnådd norsknivå, samt tidsfristen de får til å oppnå nivået.
- At gruppen som har videregående utdanning fra før kun skal tilbys program i 3-6 måneder, norsk kun i 18 måneder samtidig som de forventes å i løpet av denne tiden bli klar for høyere utdanning, hvilket betyr at de må ha oppnådd B2 i norsk og engelsk.
- At hvilket språknivå den enkelte forventes å nå kun skal baseres på tidligere utdanning som eneste kriterium.
- At retten og plikten til å oppnå et språknivå utgår etter langt kortere tid enn det språkforskningen viser at er nødvendig
- At antallet læresteder som skal tilby prøver reduseres.
- At alder og bosted skal påvirke introduksjonsstøtten for deltakerne i aldersgruppen 18-24 år.
- At det stilles krav om nivå B1 muntlig for å få rett til norsk statsborgerskap.

Regionrådgiver mener at følgende spørsmål bør besvares før innføringen av lovendringen:

- Hvilket tilbud skal gis og av hvem for innvandrerbarn i alderen 16-17 år og som ikke har ungdomsrett til videregående opplæring grunnet manglende grunnskole/ikke fullført grunnskole?
- Hvilket grunnlag for å forsørge seg selv skal de som kun skal tilbys 3-6 måneders introduksjonsprogram ha etter endt program, når de samtidig har en plikt og en rett til å motta norskundervisning i 18 måneder?
- Hvilket grunnlag for å forsørge seg selv skal de, som pga helseutfordringer eller andre forhold, får stans i sitt introduksjonsprogram ha? Arbeidsavklaring er det redskapet andre innbyggere i landet har, men botidskravet, som Regjeringen i forslaget til Statsbudsjett for 2020 foreslår å øke fra 3 til 5 år, fratrar kommunene dette tiltaket. Hvilket alternativ er det fra regjeringens side tenkt at skal tilbys flyktninger med uavklarte årsaker som hindrer de i å kunne delta fulltid?
- Hvilket grunnlag for å forsørge seg selv skal personer i alderen 55-67 år ha? Hvorfor har de ikke rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet? Dette fremstår som aldersdiskriminerende.

Regionrådgiver gir følgende svar på departementets særlige spørsmål til høringsinstansene:

- **Kompetansekartlegging i mottak:** Regionrådgiver går imot forslaget om at vertskommuner for asylmottak skal være ansvarlige for kompetansekartlegging. Denne oppgaven bør tillegges UDI som de ansvarlige for drift av mottakene. Dette begrunnes med at det ikke er riktig av staten og

forvente at kommunene skal stå parat med de ressurser og den kompetansen som kreves for å gjennomføre en slik kompetansekartlegging av beboere på mottak all den tid det for det første er snakk om et høyt antall personer og det for det andre opprettes og legges ned asylmottak med kun noen måneders forvarsel for kommunene.

- **Kommunens mulighet til å tilby introduksjonsprogram:** Regionrådgiver er positiv til at kommunen kan tilby introduksjonsprogram til en utvidet gruppe, men kun dersom det vil følge integreringstilskudd med til kommunene.
- **Frist for oppstart av programmet:** Regionrådgiver er imot forslaget om å redusere fristen for oppstart av introduksjonsprogrammet. Fristen er i dag på 3 måneder, men det er ikke til hinder for tidligere oppstart når det er mulig. I lovforslaget legges det opp til at kompetansekartlegging og karriereveiledning skal være gjennomført før oppstart av programmet samt at deltakerens individuelle plan og integreringskontrakt skal stå i direkte forhold til resultatene av disse. Kommunenes erfaring er at det tar tid å orientere seg i et nytt land og et nytt samfunn tilstrekkelig til at de kan kartlegges og gis veiledning på en god måte. I tillegg ser kommunen at det ofte er uheldig at deltakere begynner i opplæringen for tidlig, da de ofte ikke er mentalt klare for å ta til seg læring.
- **Krav om at kommunens tilbud skal være forsvarlig:** Regionrådgiver er positiv til at det føres tilsyn med kommunen, men det fordrer tydelighet og klarhet fra myndighetenes side på lovgrunnlaget for tilsynet.
- **Fritak fra opplæring i norsk og samfunnskunnskap og prøver:** Regionrådgiver går imot forslaget om å stille krav om et visst karakternivå i fagene norsk og samfunnskunnskap for å få fritak. Det bør være tilstrekkelig å ha bestått og gjennomført faget.
- **Opplæring og prøve i samfunnskunnskap:** Regionrådgiver går imot forslaget om at opplæring og prøve i samfunnskunnskap skal gjennomføres innen en frist på seks måneder. I dag er det ingen frist, men det er krav om å ha gjennomført opplæringen og å ha bestått prøven når man søker om permanent opphold.

Forslag til vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen ser både positive og negative sider ved forslaget fra Kunnskapsdepartementet. Det er en rekke spørsmål som må besvares før en lovendring kan gjennomføres.

Arbeidsutvalget stiller seg negativt til blant annet forslagene om at loven skal gjelde også utenfor det norske territoriet når oppgaver skal gjennomføres før en person kommer til Norge, at inntektene til kommunen trolig vil reduseres samtidig som utgiftene mest sannsynlig vil øke og forslag til frister og kravene blant annet i forhold til fritak fra opplæring og prøver. Det vises til omtaler i saksutredningen av de enkelte forslagene.

Uttalelsen sendes Kunnskapsdepartementet.

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 49/2019: Orienteringer

Det skal rapporteres fra de ansvarlige ordførerne og administrasjonen om arbeidet i forhold til de ulike saksfeltene/referansegruppene på hvert AU-møte.

Interessepolitikk

- **Generelt, inkludert arbeidet med alliansepartnere**
Møte med ledelsen i Innlandet fylkeskommune om partnerskapsavtale 7. november (orienteres under behandlingen av budsjettsak)

- **FV 30/andre fylkesveier**

- **RV3**
Veikonferanse 29. oktober

- **Jernbane**
Jernbaneforum med møte i Jernbanedirektoratet, deltakelse på høring i Stortinget og henvendelse til SJ om rutetilbudet og opsjon

- **Fly**

- **Reiseliv**

- **Primærnæringen**
Møte i landbruksnettverket 30. oktober

- **Kollektivtilbudet**

- **Bredbånd**

Næringsutvikling

Kompetanseutvikling

Rapport fra referansegruppas møte 15. oktober

Arbeid med nasjonalt senter for fjellandbruk iverksatt

Status Tynset Studie- og høyskolesenter – overtakelse av ansvar for drift til Tynset kommune og utviklingsarbeid

Kommunikasjon

- **Intern kommunikasjon**
- **Ekstern kommunikasjon, inkludert rekrutteringstiltak**

Status arbeidet med ny hjemmeside mm

Ungdomsrådet for Fjellregionen

Klimatoppmøte 4. oktober med 400 deltakere (tre ordførere tilstede) og høstmøte 18. oktober med gjenvalg av styre.

Andre aktuelle saker

SAKSUTREDNING AU-MØTE 06.11.2019

Sak 50/2019: Eventuelt